

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (шести състав)

29 септември 1987 година *

„Извъндоговорна отговорност– Режим на износ на стоманени тръби”

По дело 81/86

De Boer Buizen BV, дружество, учредено съгласно нидерландското право, със седалище в Heerhugowaard, за което се явява адв. W. Alexander, адвокат от адвокатската колегия на Хага, със съдебен адрес в Люксембург, в кантората на адв. E. Arendt,

ищец,

срещу

Съвета на Европейските общности, за който се явява г-н E. H. Stein, негов правен съветник, в качеството представител, със съдебен адрес в кантората на г-н J. Käser, Европейска инвестиционна банка, Люксембург,

и

Комисията на Европейските общности, за която се явява г-н A. Naagsta, член на нейната правна служба, в качеството представител, със съдебен адрес в кантората на г-н G. Kremlis, сграда Jean Monnet, Люксембург,

ответник,

с предмет, на основание на член 215 от Договора за ЕИО, декларация за извъндоговорна отговорност на Общността относно щета, понесена от ищеца вследствие на изпълнение от страна на институциите на Общността на Споразумението със Съединените американски щати относно търговията със стоманени тръби от 7 януари 1985 г. (ОВ L 9, стр. 1),

СЪДЪТ (шести състав),

в състав: г-н С. Kakouris, председател на състав, г-н Т. Koopmans, г-н О. Due, г-н К. Vahlmann и г-н G. C. Rodriguez Iglesias, съдии,

генерален адвокат: г-н G. F. Mancini,

секретар: г-жа D. Louterman, администратор,

предвид доклада за съдебното заседание и вследствие устната фаза на производството от 3 февруари 1987 г.,

* Език на производството: нидерландски.

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 11 юни 1987 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С искова молба, заведена в секретариата на Съда на 17 март 1986 г., дружеството De Voer Buizen, със седалище в Heerhugowaard (Нидерландия), подава, на основание член 178 и член 215, алинея 2 от Договора за ЕИО, иск за обезщетение относно на щетата, която е понесло поради въвеждането в сила, от Съвета и от Комисията, на Споразумението, сключено през м. януари 1985 г. между Комисията и Съединените американски щати относно търговията със стоманени тръби (ОВ L 9, стр. 2) (наричано по-нататък „Споразумението“).

2. В своята искова молба ищецът иска да се обяви Комисията за виновна за щетата, която той е понесъл от факта, че след 1 януари 1985 г., износът, който той е осъществявал на стоманени тръби към Съединените американски щати, е бил възпрепятстван, но уточнява, че на един следващ етап страните биха могли да се договорят за размера на понесената вреда, тъй като при липса на подобно споразумение, производството пред Съда ще продължи. Съветът и Комисията изтъкнаха в своя защита съмнения относно вината на Комисията за щетата, понесена от ищеца и същевременно изтъкнаха съмнения спрямо действителността на тази щета.

3. Тъй като спорът между страните се свежда най-вече до допустимостта на иска и до евентуалната незаконосъобразност на поведението на институциите, трябва да разгледа първо тези точки.

4. За по-пълно излагане на правната рамка на спора, на фактите по делото и на основанията и аргументите на страните, се прави позоваване на доклада за съдебното заседание. Тези елементи от делото са упоменати по-нататък само доколкото са необходими за изготвяне на мотивите на Съда.

Относно допустимостта

5. Институциите ответници твърдят, че искът не е допустим. Те смятат, че предприятие не може да се позове на член 178 и член 215, алинея 2 от Договора за ЕИО, когато има друга възможност, за да му се осигури ефикасна защита. Такъв би бил случаят, когато ищецът е имал възможност да оспорва пред националните съдилища отказа да му се издадат лицензии за износ.

6. Съветът подчертава, че влизането в сила на Споразумението действително е станало с Регламент № 60/85 на Съвета от 9 януари 1985 г. относно ограниченията на износа на стоманени тръби за Съединените американски щати (ОВ L 9, стр. 13). Но този регламент предвижда изрично в своя член 5, параграф 1, че лицензиите за износ се издават от компетентните органи на всяка държава-членка в рамките на квотата, която Ж е предоставена.

Разпределението между предприятията на тази национална квота е от компетентността единствено на националните органи.

7. Според Комисията ищецът е трябвало да се отнесе към националния съд, който е компетентен да разгледа възражението му спрямо отказа на лицензия за износ и да повдигне, в този контекст, проблема за валидността на съответните регламенти на Общността. Ако подобно производство е стигнало до заключението, че лицензията е била неправомерно отказана, то ищецът би могъл да се основава на тази констатация, за да иска в национален план обезщетение за евентуалната понесена щета.

8. Трябва да се отбележи, в това отношение, че ищецът поставя под въпрос не мерките, предприети от националните органи в изпълнение на регламентите на Общността, а самите регламенти, след като обвинява Съвета и Комисията, че са запазили предоставянето, от националните органи, на лицензии за износ на стоманени тръби за Съединените американски щати, само за производителите на тези стоки. Оттук следва, че член 5 от Регламент № 60/85 на Съвета, посочен по-горе, както и член 3 от Регламент № 61/85 на Комисията от 9 януари 1985 г. относно контрол от Общността на износа на стоманени тръби за Съединените американски щати (ОВ L 9, стр. 19), че лицензиите за износ не трябва да се предоставят само на производителите на тези стоки.

9. Според постоянната практика на Съда, иска за обезщетение на основание член 178 и член 215, алинея 2, представляват самостоятелно средство, със своя особена цел в рамките на системата от искове и се подчинява на условия, които са създадени, за да постига тя своите цели. Ако е вярно, че иска за обезщетение трябва да бъде разгледан в контекста на цялата система за съдебна защита на частните лица, и че допустимостта следователно трябва да е предмет, в някои случаи, на изчерпването на националните начини, по които едно частно лице може да поиска отмяна на решение на национален орган, въпреки това е нужно, като необходима предпоставка тези национални начини да доведат до ефективна защита на съответните частни лица, и да могат те действително да получат желаните обезщетения.

10. Една подобна ситуация, когато заинтересованото предприятие би могло да получи лицензия, или обезщетение за щетата, нанесена от нейния отказ, не съществува, тъй като националните органи на основание на посочените по-горе разпоредби и Регламенти № 60 и 61/85, са задължени да предоставят лицензии за износ единствено на производителите на стоманени тръби, а предприятията, занимаващи се с тяхната дистрибуция на последните не могат да получат подобна лицензия по друг начин, освен чрез прехвърляне на последната от предприятие производител. Отмяната, от национален съд на отказа за предоставяне на подобна лицензия на дистрибутор, би могла да има резултат единствено ако последният има право да получи лицензия или обезщетение за щетите, които би понесъл. Същото важи по отношение на констатирането на недействителността на съответните нормативни разпоредби, която националния съд би могъл да обяви, след като е сезирал Съда с въпрос на тази тема, , по силата на член 177 от Договора.

11. От казаното по-горе следва, че възражението за недопустимост, повдигнато от институциите ответници по делото, не може да бъде взето предвид.

По същество

12. Ищецът изтъква, че режимът, установен от Общността, за да осигури изпълнението на споразумението е незаконен. От една страна, този режим би довел до дискриминация на дистрибуторите по отношение на производителите, тъй като последните единствени се ползват от правото да получат лицензия за износ на стоманени тръби. От друга страна, той би имал за последствие да разпредели по несправедлив и дискриминационен начин таван на Общността за износ между държавите-членки, без да взема предвид традиционните търговски модели.

13. По отношение на предполагаемата дискриминация спрямо дистрибуторите в сравнение с производителите, ищецът признава, че Регламенти № 60 и 61/85 създават възможност за прехвърляне на лицензия от предприятие производител на предприятие дистрибутор. Тази възможност обаче има много ограничено практическо действие, тъй като лицензиите обикновено се използват изцяло от производителите или от техни дъщерни дружества. Следователно дистрибуторите биха били възпрепятствани да продължат своя износ на тръби за Съединените американски щати, при положение че именно те, а не производителите са разработили американския пазар по отношение на металургичните продукти на Общността.

14. Трябва да се отбележи в тази връзка, че Споразумението се прилага единствено за износа от Общността за Съединените американски щати на стоманени тръби с произход от Общността („steel pipes and tubes ... Originating in the Community”, точка 1, първо изречение). Оттук следва, че производителите от Общността на тези продукти са директно засегнати от ограниченията за износ, и че самият износ на продукти с произход от трети страни не е засегнат, дори когато той се прави от дистрибутори, установени в Общността. Не се оспорва фактът, че някои трети страни като Австрия, Румъния и Норвегия изнасят част от своята продукция от стомана за Съединените американски щати посредством предприятия, установени в Общността.

15. Следователно, предприятията производители на стоманени тръби от Общността не се намират, по отношение на ограниченията за износ в резултат от Споразумението, в същото положение като предприятията дистрибутори, Оттук следва, че при тези условия институциите на Общността не са били длъжни да създават, в рамките на изпълнението на това Споразумение, режим, поставящ производителите и дистрибуторите от Общността на равна основа.

16. Оттук следва, че основанието, което се основава на дискриминацията между производители и дистрибутори не е основателно. Този извод не се влияе от обстоятелството, че ищецът е имал, според неговите твърдения,

навика да се снабдява със стоманени тръби в някои държави-членки, по-специално във Федерална република Германия, а не в трети страни.

17. Съображенията по-горе не засягат институциите на Общността, когато те са установили режим на лицензии за износ на метални тръби за един от най-големите пазари и това не значи, че те не носят известна отговорност по отношение на особеното положение на предприятията, специализирани в дистрибуцията на подобни продукти, и нещо, което те всъщност са признали, като създават възможност за прехвърляне на подобни лицензии на предприятия дистрибутори. Ако се окаже, че тези предприятия като особена категория са понесли несъразмерна част от щетите дължащи се на ограниченията по отношение на износа, то следва институциите на Общността да поправят това със съответните мерки. От документите по делото обаче не личи подобни условия да са били налице в случая.

18. Що се отнася до дискриминацията между държавите-членки, трябва да се отбележи, че Споразумението се отнася до износа на стоманени тръби от Общността като такава, без да се прави разлика между различните държави-членки и без да се позовава на традиционните търговски модели от държавите-членки. Споразумението фиксира таван на Общността за износ на стоманени тръби на 7,6 % от видимото потребление на Съединените американски щати; Регламент № 60/85 задължава Комисията да изчислява количествата, които са резултат от този таван и фиксира в неговото приложение III, разпределението на тези количества между държавите-членки като отпуска на всяка една от тях процент от потреблението на Съединените американски щати. Въпреки това компетентните органи от държавите-членки трябва, при издаването на лицензии за износ, да вземат предвид, освен това и „спазването на традиционните модели на износ на предприятията” и „спазване на традиционните модели на износ за Съединените американски щати в тяхното обичайно разпределение през годината” (член 5, параграф 2 от Регламент № 60/85).

19. При това положение, би следвало ищецът да докаже, защо Съветът като е направил разпределение на тавана на Общността между държавите-членки е трябвало да спазва традиционните модели на износ на държавите-членки и в случая е надхвърлил свободата на преценка, с която е разполагал при изпълнението на възложената му задача. Ищецът въпреки това е ограничен в общата теза, която не е оспорена от институциите ответници – според която някои държави-членки, между които Нидерландия, са получили прекалено висока национална квота, която не отговаря на традиционните модели на износ.

20. Трябва да се добави впрочем, че цифрите, предоставени от страните, не показват значително отклонение между дяловете на различните държави-членки в износа за Съединените американски щати на стоманени тръби в периода, предшестваш влизането в сила на Регламента, от една страна, и разпределението на тавана на Общността за износ между държавите-членки, вписан в приложение III към Регламент № 60/85, от друга страна.

21. Следователно основанието за дискриминацията между държавите-членки следва да не се вземе предвид.

22. От всички изложени по-горе съображения следва, че незаконосъобразността на режима за лицензии за износ, установен с Регламенти № 60 и 61/85 не е установена. Следователно не е нужно да се разглежда дали останалите условия са налице, за да се установи отговорността на Комисията.

23. Следователно искът трябва да бъде отхвърлен като неоснователен.

По съдебните разноски

24. Съгласно член 69, параграф 2 от Процедурния правилник, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски. Ищецът, след като е загубил делото трябва да бъде осъден да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (шести състав) реши:

1) Отхвърля иска.

2) Осъжда ищецът да заплати съдебните разноски.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 29 септември 1987 година.

Подписи